(ב) אֵינוֹ מוֹעִיל כֵּיוָן שֶׁאֵינוֹ מוֹדֶה בְּעֵרוּב: ב [ב]כּוּתִי הֲרֵי הוּא כִּשְׁאָר עַמִּים, וְאֵין לוֹ תַּקָּנָה אֶלָּא בִּשְׂכִירוּת: ג [ג]יִשְׂרָאֵל (ג) (ג) מוּמָר לַעֲבוֹדַת אֱלִילִים (ד) * אוֹ לְחַלֵּל שַׁבָּתוֹת בְּפַרְהֶסְיָא, * [ד]אֲפִלּוּ אֵינוֹ מְחַלְּלוֹ אֶלָּא בְּאִסּוּר דְּרַבָּנָן (ה) הֲרֵי הוּא כְּעוֹבֵד אֱלִילִים. וְאִם אֵינוֹ מְחַלֵּל (ו) אֶלָּא בְּצִנְעָה, אֲפִלּוּ מְחַלְּלוֹ בְּאִסּוּר דְּאוֹרַיְתָא הֲרֵי הוּא כְּיִשְׂרָאֵל וּמְבַטֵּל רְשׁוּת: ד [ה]יִשְׂרָאֵל (ג) שֶׁהֵמִיר וְהָיוּ לוֹ בָּתִּים בִּשְׁכוּנַת יִשְׂרָאֵל (ז) שֶׁעַרְבוּ לְכָל הַשָּׁנָה, אִם אֵין לוֹ פֶּתַח אַחֵר כְּלָל הוּא אוֹסֵר (ח) בְּכָל שַׁבָּת שֶׁחָל לְאַחַר שֶׁהֵמִיר, (ט) אֲבָל אִם יֵשׁ לוֹ פֶּתַח אַחֵר לִשְׁכוּנַת הָאֵינוֹ יְהוּדִי, אֲפִלּוּ הוּא (י) פֶּתַח קָטָן שֶׁלֹּא הָיָה רָגִיל בּוֹ מִתְּחִלָּה, (יא) דּוֹחִין אוֹתוֹ אֵצֶל פֶּתַח הַפָּתוּחַ לִשְׁכוּנַת הָאֵינוֹ יְהוּדִי:

שפו דִּינֵי שִׁתּוּף בְּעֵרוּב. וּבוֹ ט׳ סְעִיפִים:

א [א]אָסְרוּ חֲכָמִים לְטַלְטֵל (א) מִן הַחֲצֵרוֹת לַמָּבוֹי, (ב) וְהִתִּירוּהוּ עַל יְדֵי שִׁתּוּף (ג) [ב]שֶׁגּוֹבִין פַּת אוֹ דָּבָר אַחַר מִמִּינֵי מַאֲכָל * מִכָּל חָצֵר וְחָצֵר וְנוֹתְנִים אוֹתוֹ בְּאֶחָד מִן הַחֲצֵרוֹת וְאָנוּ רוֹאִים כְּאִלּוּ פָּתוּחַ כָּל

ב פְּשׁוּט בְּרֵישׁ חֻלִּין (ד׳) [ו׳] (ע״א).
ג בְּרַיְיתָא עֵרוּבִין ס״ט (ע״א).
ד תּוֹסָפוֹת (סט. ד״ה כאן) וְהָרֹא״ש (פ״ו סי׳ יד) וְהַמָּרְדְּכַי (סי׳ תקטז) שָׁם, וְכֵן דַּעַת רַשִׁ״י (שם ד״ה במזיד).
ה הָרַשְׁבָּ״א בִּתְשׁוּבָה (ח״א סי׳ תרסא).
א מִדִּבְרֵי רַמְבַּ״ם בְּפֶרֶק א׳ (ה״ב), וְשָׁנוּי בִּבְרַיְיתָא שַׁבָּת ו׳ (ע״א) וּכְפֵרוּשׁ רַשִׁ״י שָׁם (ד״ה לא עירבו).
ב מִשְׁנָה עֵרוּבִין כ״ו (ע״ב) וּבְרַיְיתָא פ״א (ע״א).

בְּאֵר הֵיטֵב

ג (ג) מוּמָר. וְאִם חִלֵּל שַׁבָּת בְּחַד זִמְנָא, לֹא מִקְּרֵי מוּמָר, עַיֵּן בְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן י״א (סק״ג): ד (ג) שֶׁהֵמִיר. כָּתַב בְּגִנַּת וְרָדִים כְּלָל ג׳ סִימָן כ״ב, וְאִם שָׁכַר מִן הַגִּזְבָּר,

בַּאוּר הֲלָכָה

ג * אוֹ לְחַלֵּל שַׁבָּתוֹת. הַיְנוּ כְּשֶׁעוֹשֶׂה זֶה בִּפְרִיקַת עֹל, אֲבָל אִם הוּא מֻטְעָה בַּדָּבָר שֶׁחָשַׁב שֶׁמֻּתָּר לוֹ לַעֲשׂוֹת כֵּן, מִסְתַּבְּרָא שֶׁאֵין זֶה בִּכְלַל מוּמָר [כֵּן מוּכָח מִדִּבְרֵי הַתּוֹסָפוֹת דַּף ס״ט (ע״א) דִּבּוּר הַמַּתְחִיל הוֹצִיא בְּדִבְרֵי רַ״י שָׁם, וַאֲפִלּוּ לְדַעַת רַשִׁ״י גַּם כֵּן נִרְאֶה דְּמֻתָּר, דְּאוֹמֵר מֻתָּר בִּכְלַל שׁוֹגֵג הוּא]:

* אֲפִלּוּ וְכוּ׳ אֶלָּא בְּאִסּוּר דְּרַבָּנָן. כֵּן מוּכָח לְדַעַת רַשִׁ״י (סט. ד״ה במזיד), וְכֵן הוּא גַּם כֵּן דַּעַת הַתּוֹסָפוֹת (שם ד״ה כאן) וְהָרֹא״ש (פ״ו סי׳ יג) וְהַמָּרְדְּכַי (סי׳ תקטז) וְהַגָּהוֹת מַיְמוֹנִי (פרק ב אות ע) וְהָרִיטְבָּ״א (סט. ד״ה ההוא) וְהָאוֹר זָרוּעַ (סי׳ קסט). וְהִנֵּה עִקַּר רְאָיָתָם הוּא מַהָא דְּאִיתָא בִּבְרַיְיתָא (סט.) לְעִנְיַן הוֹצָאָה מֵחָצֵר לְמָבוֹי, דְּהוּא רַק אִסּוּר דְּרַבָּנָן. וּמִסְתַּפְּקָנָא אִם הוּא הַדִּין אִסּוּר מֻקְצֶה, אוֹ כֵּיוָן דְּהוּא רַק טִלְטוּל בְּעָלְמָא לֹא נַעֲשָׂה מוּמָר עַל יְדֵי זֶה. אַחַר כָּךְ מָצָאתִי בְּתִפְאֶרֶת יִשְׂרָאֵל (פ״ו מ״א אות ג) שֶׁהֶחְמִיר גַּם כֵּן בְּמֻקְצֶה, וְצָרִיךְ עִיּוּן:

א * מִכָּל חָצֵר וְחָצֵר. וְאוֹתוֹ חָצֵר שֶׁמַּנִּיחִין בּוֹ הַשִּׁתּוּף, אֵין צָרִיךְ לִתֵּן חֵלֶק בָּזֶה,

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

כְּיִשְׂרָאֵל שֶׁמּוֹעִיל כְּשֶׁמְּבַטֵּל רְשׁוּת. וְאַף עַל פִּי שֶׁבְּוַדַּאי מְחַלֵּל שַׁבָּת בְּפַרְהֶסְיָא עַל כָּל פָּנִים בְּאִסּוּר דְּרַבָּנָן, וְאִיתָא בְּסָעִיף (ב׳) [ג׳] דְּאַף בָּזֶה הֲרֵי הוּא כְּעַכּוּ״ם, צְדוֹקִי שָׁאנֵי, שֶׁמֻּחְזָק כָּךְ מִימֵי אֲבוֹתָיו וּמִנְהַג אֲבוֹתָיו בְּיָדוֹ, כֵּן כָּתַב בֵּית יוֹסֵף (ד״ה ומ״ש אפילו). (ג) [א]וְדַעַת כַּמָּה פּוֹסְקִים שֶׁאַף צְדוֹקִי כְּשֶׁמְּחַלֵּל שַׁבָּת בְּפַרְהֶסְיָא דִּינוֹ כְּעַכּוּ״ם, וְנַפְקָא מִנָּהּ בְּכָל זֶה (ג) לְעִנְיַן קָרָאִים שֶׁבִּזְמַנֵּינוּ שֶׁבְּוַדַּאי מְחַלְּלִים שַׁבָּת בְּפַרְהֶסְיָא עַל כָּל פָּנִים בְּמִלֵּי דְּרַבָּנָן, אֵין יְכוֹלִים לְבַטֵּל רְשׁוּת עַד שֶׁיִּשְׂכֹּר מֵהֶם: (ב) אֵינוֹ מוֹעִיל וְכוּ׳. רְצוֹנוֹ לוֹמַר, אַף אִם נָתַן חֵלֶק בָּעֵרוּב, אֵינוֹ מוֹעִיל וְאוֹסֵר עֲלֵיהֶן עַד שֶׁיְּבַטֵּל רְשׁוּתוֹ לָהֶן, וְלָאו דַּוְקָא מִכַּת הַצְּדוֹקִים וּכְהַאי גַּוְנָא שֶׁאֵינָם מוֹדִים בַּתּוֹרָה שֶׁבְּעַל פֶּה, (ד) הוּא הַדִּין אִם רַק אֵינוֹ מוֹדֶה בְּמִצְוַת עֵרוּב אֵינוֹ יָכוֹל לִתֵּן חֵלֶק בָּעֵרוּב: ג (ג) מוּמָר לַעֲבוֹדַת גִּלּוּלִים. אֲפִלּוּ (ה) בְּצִנְעָה: (ד) אוֹ לְחַלֵּל שַׁבָּתוֹת בְּפַרְהֶסְיָא. דְּעָוֹן זֶה חָמוּר כְּמוֹ עוֹבֵד עַכּוּ״ם, שֶׁנַּעֲשָׂה בָּזֶה מוּמָר לְכָל הַתּוֹרָה. (ו) וְדַוְקָא בְּשֶׁרָגִיל בְּעָוֹן זֶה, אֲבָל אִם חִלֵּל שַׁבָּת בְּחַד זִמְנָא בְּפַרְהֶסְיָא, לֹא מִקְּרֵי מוּמָר. (ז) [ב]וְיֵשׁ אוֹמְרִים דַּאֲפִלּוּ בְּחַד זִמְנָא מִקְּרֵי מוּמָר. וּפַרְהֶסְיָא מִקְּרֵי כְּשֶׁחִלֵּל בִּפְנֵי עֲשָׂרָה מִיִּשְׂרָאֵל, (ח) אוֹ שֶׁיָּדַע שֶׁיִּתְפַּרְסֵם בֵּינֵיהֶם. וְדַע דְּכָל זֶה כְּשֶׁהוּא עוֹבֵר לְתֵאָבוֹן, (ט) אֲבָל לְהַכְעִיס, אֲפִלּוּ בִּשְׁאָר עֲבֵרוֹת וַאֲפִלּוּ שֶׁלֹּא בְּפַרְהֶסְיָא דִּינוֹ כְּעַכּוּ״ם: (ה) הֲרֵי הוּא כְּעַכּוּ״ם. רְצוֹנוֹ לוֹמַר, לְעִנְיָן זֶה שֶׁאֵינוֹ מוֹעִיל שׁוּב בִּטּוּל רְשׁוּת אֶלָּא דַּוְקָא שְׂכִירוּת. וּלְעִנְיַן שְׁאָרֵי דְּבָרִים, יֵשׁ מִן הָאַחֲרוֹנִים שֶׁסּוֹבְרִין שֶׁאֵינוֹ חָשׁוּב כְּמוּמָר עַל יְדֵי חִלּוּל שַׁבָּת בְּאִסּוּר דְּרַבָּנָן, וְעַיֵּן בְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן ב׳ בְּפִתְחֵי תְּשׁוּבָה (סק״ח) וּבְבֵית מֵאִיר בְּסִימָן זֶה וּבְסֵפֶר גְּאוֹן יַעֲקֹב בְּסוּגְיָן (סט. ד״ה הא דאמרו): (ו) אֶלָּא בְּצִנְעָה. וְאִם מִתְבַּיֵּשׁ לַעֲשׂוֹת זֶה בִּפְנֵי אָדָם גָּדוֹל, אַף שֶׁעוֹשֶׂה דָּבָר זֶה בִּפְנֵי כַּמָּה אֲנָשִׁים, (י) גַּם זֶה לְצִנְעָה יֵחָשֵׁב: ד (ז) שֶׁעַרְבוּ לְכָל הַשָּׁנָה. רְצוֹנוֹ לוֹמַר, וְלֹא אָמְרִינַן (יא) דְּכֵיוָן שֶׁהֻתַּר לְאֵיזֶה שַׁבָּתוֹת שֶׁחָלוּ קֹדֶם שֶׁהֵמִיר, הֻתַּר לְכָל הַשָּׁנָה, דְּכָל שַׁבָּת וְשַׁבָּת מִלְּתָא בִּפְנֵי עַצְמָהּ הִיא, וְכֵיוָן שֶׁהֵמִיר בָּטֵל חֶלְקוֹ בָּעֵרוּב וְאוֹסֵר עֲלֵיהֶן לְשַׁבָּתוֹת אֲחֵרוֹת עַד שֶׁיִּשְׂכְּרוּ מִמֶּנּוּ: (ח) בְּכָל שַׁבָּת שֶׁחָל. וְאִם הֵמִיר בְּיוֹם הַשַּׁבָּת גּוּפָא, מֻתָּר עַל אוֹתוֹ הַשַּׁבָּת, (יג) דְּכֵיוָן שֶׁהֻתַּר מִקְצָת שַׁבָּת הֻתַּר לְכָל הַשַּׁבָּת: (ט) אֲבָל אִם יֵשׁ לוֹ וְכוּ׳. וְאִם מִתְּחִלָּה (יג) לֹא הָיָה לוֹ וּפְתָחוֹ אַחַר שֶׁהֵמִיר, עַיֵּן לְעֵיל סִימָן שפ״ג (ס״א): (י) פֶּתַח קָטָן. וְעַל כָּל פָּנִים בָּעִינַן (יד) שֶׁיִּהְיֶה בּוֹ אַרְבָּעָה טְפָחִים עַל אַרְבָּעָה טְפָחִים, דִּבְפָחוֹת מִזֶּה לֹא חֲשִׁיב פֶּתַח, וּכְדִלְעֵיל בְּסִימָן שע״ב (ס״ד): (יא) דּוֹחִין אוֹתוֹ וְכוּ׳. דְּכוֹפִין אוֹתוֹ (טו) עַל מִדַּת סְדוֹם כְּדֵי שֶׁלֹּא יֶאֱסֹר עֲלֵיהֶן, וּכְדִלְקַמָּן בְּסִימָן שפ״ו סוֹף סָעִיף ט׳ לְגַבֵּי יִשְׂרָאֵל. וְגַם, דִּבְוַדַּאי כֵּיוָן שֶׁנִּתְנַכֵּר וְרָגִיל עִם הָעַכּוּ״ם נִיחָא לֵיהּ בְּהַהוּא פִּתְחָא טְפֵי:

א (א) מִן הַחֲצֵרוֹת לַמָּבוֹי. מִפְּנֵי שֶׁהַמָּבוֹי (א) חֲשִׁיב רְשׁוּת מְשֻׁתֶּפֶת כְּנֶגֶד הַחֲצֵרוֹת שֶׁאֵינָם מְיֻחָדִים רַק לְאַנְשֵׁי אוֹתוֹ הֶחָצֵר, וְגָזְרוּ אַטּוּ מֵרְשׁוּת הָרַבִּים לִרְשׁוּת הַיָּחִיד: (ב) וְהִתִּירוּהוּ עַל יְדֵי שִׁתּוּף. שֶׁכְּשֵׁם שֶׁעֵרוּבֵי חֲצֵרוֹת מְעָרֵב כָּל בָּתֵּי הֶחָצֵר יַחַד, וּכְדִלְעֵיל רֵישׁ סִימָן שס״ו (ס״א), (ג) כָּךְ שִׁתּוּפֵי מְבוֹאוֹת מְשַׁתֵּף כָּל חַצְרֵי הַמָּבוֹי יַחַד וְנַעֲשִׂים כְּחָצֵר אֶחָד: (ג) שֶׁגּוֹבִין פַּת אוֹ דָּבָר אַחַר. וְאַף דִּלְעִנְיַן עֵרוּבֵי חֲצֵרוֹת בָּעִינַן דַּוְקָא פַּת

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(ג) תּוֹסָפוֹת (סט. ד״ה כאן) וְרֹא״ש (פ״ו סי׳ יג), דְּכָל הַהֻתַּר הוּא כְּשֶׁאֵינוֹ מְחַלֵּל בְּפַרְהֶסְיָא, וְכֵן כָּתְבוּ הָרִיאַ״ז [וְהוּבָא בְּשִׁלְטֵי הַגִּבּוֹרִים (כ:)] וְהָרִיטְבָּ״א (סט. ד״ה ההוא). וּבֶאֱמֶת בְּהָרַמְבַּ״ם גּוּפָא (פרק ב הט״ז) מְבֹאָר בִּדְבָרָיו בְּהֶדְיָא דְּהַצְּדוֹקִים שֶׁיְּכוֹלִים לְבַטֵּל רְשׁוּת הוּא כְּשֶׁאֵינָם מְחַלְּלִים בְּפַרְהֶסְיָא, וּלְפָלָא עַל הַבֵּית יוֹסֵף (ד״ה ומ״ש אפילו) שֶׁכָּתַב קֻלָּתוֹ לְדַעַת הָרַמְבַּ״ם שֶׁמְּבֹאָר בּוֹ לְהִפּוּךְ. וּמִסְתַּבְּרָא עוֹד לוֹמַר, דַּאֲפִלּוּ אִם נִימָא בְּעָלְמָא דְּלֹא נַשְׁוֶה אוֹתָם כְּעַכּוּ״ם מִשּׁוּם דְּמִנְהַג אֲבוֹתָם בְּיָדָם [עַיֵּן בְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן קנ״ט סָעִיף ג׳ וּבְשַׁ״ךְ שָׁם], מִכָּל מָקוֹם לְעִנְיָנֵנוּ לֹא שַׁיָּךְ זֶה, דְּכָל עִקַּר הַטַּעַם דְּגָזְרוּ בְּעַכּוּ״ם כְּדֵי שֶׁלֹּא יִלְמֹד מִמַּעֲשָׂיו, אִם כֵּן גַּם בִּצְדוֹקִי שַׁיָּךְ זֶה כֵּיוָן דְּעַל כָּל פָּנִים מִתְנַהֵג כְּעַכּוּ״ם וּמֵאי עֲדִיפָא לָן מִשּׁוּם שֶׁמִּנְהַג אֲבוֹתָיו בְּיָדוֹ, וּלְפָלָא עַל הַטַּ״ז (סק״א) וּמָגֵן אַבְרָהָם (סק״א) שֶׁלֹּא הֵבִיאוּ כְּלָל דַּעַת שְׁאָרֵי פּוֹסְקִים שֶׁאוֹסְרִים בָּזֶה. וּבֶאֱמֶת כֵּן מַשְׁמַע פְּשָׁטָא דְּשַׁ״ס בַּמַּסְקָנָא דְּאַף בִּצְדוֹקִי אִם מְחַלְּלִים שַׁבָּת בְּפַרְהֶסְיָא אֵינוֹ יָכוֹל לְבַטֵּל רְשׁוּת, וְכֵן מַשְׁמַע מַאֲלִיָּה רַבָּה (סק״ב) דְּדַעְתּוֹ נוֹטָה בָּזֶה כְּדַעַת הַמַּחְמִירִים, וְכֵן כָּתַב בְּסֵפֶר קָרְבַּן נְתַנְאֵל (פ״ו סי׳ יג). וְעַיֵּן שָׁם שֶׁהֵבִיא בְּשֵׁם פּוֹסְקִים דִּלְעִנְיַן קָרָאִים שֶׁבִּזְמַנֵּנוּ בְּוַדַּאי יֵשׁ לְהַחְמִיר: (ג) כֵּן מַשְׁמַע בְּבֵית יוֹסֵף (שם) וְכֵן אִיתָא בִּלְבוּשׁ: (ד) כֵּן מַשְׁמַע בְּרַמְבַּ״ם (שם) וְכֵן מַסִּיק בְּסֵפֶר גְּאוֹן יַעֲקֹב (סט: ד״ה ולענין): ג (ה) כֵּן כָּתְבוּ הַפּוֹסְקִים: (ו) מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ב) בְּשֵׁם תּוֹסָפוֹת (שם ד״ה הוציא) וְהַגָּהוֹת מַיְמוֹנִי (פרק ב אות ע), וְכֵן כָּתַב הָרִיטְבָּ״א (שם ובד״ה והתניא), וְכֵן כָּתַב הַטַּ״ז בְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן י״א (סק״ב): (ז) כֵּן מוּכָח מֵרַשִׁ״י (שם ד״ה במזיד), וְכֵן מַסִּיק הַשַּׁ״ךְ בְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן ב׳ (ס״ק יז): (ח) פְּרִי מְגָדִים בְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן ב׳ (שפ״ד ס״ק יז): (ט) כֵּן כָּתַב הַפְּרִי מְגָדִים (מש״ז סק״א), וְכִדְאִיתָא בְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן ב׳ (ס״ה): (י) שַׁ״ס (סט.), וּמוּבָא בְּאֵלִיָּה רַבָּה (סק״ג) וּבִשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: ד (יא) רַשְׁבָּ״א (שו״ת ח״א סי׳ תרסא), וּמוּבָא בְּבֵית יוֹסֵף (ד״ה כתב): (יג) פָּשׁוּט: (יג) מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ג): (יד) בֵּית יוֹסֵף (שם) בְּשֵׁם הָרַשְׁבָּ״א (שם): (טו) שָׁם:

א (א) פּוֹסְקִים: (ג) טוּר:

ליקוטי דברי הרב: א] ובשו״ע הרב (ס״א, ג) כתב כשו״ע, שצדוקי אף שהם מחללים איסורי דברי סופרים בפרהסיא דינם כישראל. ב] ובשו״ע הרב (ס״ג) כתב: ואינו נקרא מומר לחלל שבתות בפרהסיא אלא כשרגיל בכך ואינו נזהר כלל, אבל לא כשחיללו פעם אחת באקראי בעלמא כשהיה דחוק לפי שעה.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

הַמָּבוֹי לְאוֹתוֹ חָצֵר. [ג]וּמִפְּנֵי שֶׁאֵינוֹ אֶלָּא לְשַׁתֵּף הַחֲצֵרוֹת, יְכוֹלִים לִתְּנוֹ בַּאֲוִיר הֶחָצֵר (ד) [ד]אוֹ בְּבַיִת שֶׁאֵין בּוֹ אַרְבַּע עַל אַרְבַּע, *וְאֵין צָרִיךְ לִתְּנוֹ בְּבַיִת, רַק שֶׁיִּהְיֶה (ה) בְּמָקוֹם הַמִּשְׁתַּמֵּר, הִלְכָּךְ אֵין נוֹתְנִים אוֹתוֹ בַּאֲוִיר הַמָּבוֹי (ו) (וְעַיֵּן לְעֵיל סִימָן שס״ו (ס״ג)): ב [ה]יִשְׂרְאֵלִים שֶׁדָּרִים (ז) בִּשְׁלֹשָׁה מְקוֹמוֹת חֲלוּקִים, וְדַלְתוֹת כָּל אֶחָד מֵהַמְּקוֹמוֹת נְעוּלִים בַּלַּיְלָה וְהַשַּׁמָּשׁ גּוֹבֶה קֶמַח מִכֻּלָּם, (ח) אֵינוֹ מוֹעִיל לָהֶם לְהִשְׁתַּתֵּף, שֶׁשִּׁתּוּף מָבוֹי צָרִיךְ שֶׁיִּהְיֶה מֻנָּח (ט) בְּחָצֵר שֶׁבַּמָּבוֹי, וְאֵלּוּ שֶׁנִּבְדָּלִים זֶה מִזֶּה וּרְחוֹקִים, אֵין שִׁתּוּפָן אֶחָד וְאֵין מְבוֹאֵיהֶן כְּאֶחָד. הַגָּהּ: (י) וְאִם עֵרְבוּ בְּמָקוֹם אֶחָד, אֵין הָאֲחֵרִים שֶׁלֹּא עֵרְבוּ אוֹסְרִים עֲלֵיהֶם הוֹאִיל (יא) וְאֵין לָהֶם דְּרִיסַת הָרֶגֶל זֶה עַל זֶה, כִּי אֵין כָּל הָעִיר חֲשׁוּבָה (יב) כְּמָבוֹי אֶחָד אַף עַל פִּי שֶׁיּוֹשְׁבִין (יג) בְּהֶקֵּף חוֹמָה אַחַת (בית יוסף סימן שצ״ב (ד״ה כתב בתשובה) בשם חזה התנופה (סי׳ מ)): ג (יד) [ו]כְּכָל מִשְׁפְּטֵי עֵרוּבֵי חֲצֵרוֹת וְשִׁעוּרוֹ, וְשֶׁאִשְׁתּוֹ מְעָרֶבֶת בִּשְׁבִילוֹ, וְשֶׁמְּעָרְבִין שֶׁלֹּא לְדַעְתּוֹ אִם אֵין הַבַּיִת פָּתוּחַ אֶלָּא לְחָצֵר אַחַת, וְשֶׁקָּטָן יָכוֹל לִגְבּוֹתוֹ, וְשֶׁיָּכוֹל אֶחָד לְזַכּוֹת לְכֻלָּם (וְשֶׁאִם הָיוּ שֻׁתָּפִין אֵין צְרִיכִין לְעָרֵב), כָּךְ דִּינֵי שִׁתּוּף. הַגָּהּ: וַאֲפִלּוּ הָיָה מְשֻׁתָּף עִם שְׁכֵנָיו בִּסְחוֹרָה, (טו) *לָזֶה בְּיַיִן וְלָזֶה בְּשֶׁמֶן, אֵין צָרִיךְ לְהִשְׁתַּתֵּף, וְהוּא שֶׁיִּהְיֶה (טז) בִּכְלִי אֶחָד

ג בְּרֵיְיתָא וּגְמָרָא פ״ה (ע״ב) וּבְפַרוּשׁ רַשׁ״י שָׁם (ד״ה עירוב). ד בְּרֵיְיתָא סֻכָּה ג׳ (ע״ב). ה הָרַשְׁבָּ״א בִּתְשׁוּבָה (מכת״י סי׳ כח). ו מִמַּשְׁמָעוּת הַמִּשְׁנָה ע״ג (ע״ב).

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

כְּדִלְעֵיל בְּסִימָן שס״ו (ס״ח), שָׁאנֵי הָתָם דְּעֵרוּב (ג) מִשּׁוּם דִּירָה הוּא, לְעָרֵב דִּירָתָן לַעֲשׂוֹתָן אַחַת, וְדִירָתוֹ שֶׁל אָדָם אֵינוֹ נִמְשָׁךְ אֶלָּא אַחַר פִּתּוֹ, מַה שֶּׁאֵין כֵּן שִׁתּוּפֵי מְבוֹאוֹת דְּאֵינוֹ אֶלָּא לְשַׁתֵּף רְשׁוּת הַחֲצֵרוֹת שֶׁבַּמָּבוֹי, לֹא רְשׁוּת הַבָּתִּים, וְחָצֵר לָאו בֵּית דִּירָה הוּא, הִלְכָּךְ סַגִּי בְּכָל דְּבַר מַאֲכָל. וּמִזֶּה הַטַּעַם נַמִּי סַגִּי כְּשֶׁנּוֹתְנִים אוֹתוֹ בַּאֲוִיר הֶחָצֵר: (ד) אוֹ בְּבַיִת שֶׁאֵין בּוֹ וְכוּ׳. דַּאֲפִלּוּ אִם נֵימָא כֵּיוָן דְּלֹא חֲשִׁיב בַּיִת הֶקֵּפוֹ וְקֵרוּיוֹ כְּמוֹ שֶׁאֵינוֹ, (ד) עַל כָּל פָּנִים לֹא גָּרַע מַאֲוִיר שֶׁבֶּחָצֵר: (ה) בְּמָקוֹם הַמִּשְׁתַּמֵּר. וְחָצֵר מִקְּרֵי מָקוֹם הַמִּשְׁתַּמֵּר [גְּמָרָא (פה:)]: (ו) וְעַיֵּן לְעֵיל סִימָן שס״ו. סָעִיף ג׳, לְעִנְיַן עֵרוּבֵי חֲצֵרוֹת, דְּשָׁם בָּעִינַן דַּוְקָא שֶׁיַּנִּיחֶנּוּ בְּבֵית דִּירָה: ב (ז) בִּשְׁלֹשָׁה מְקוֹמוֹת חֲלוּקִין. רְצוֹנוֹ לוֹמַר, בִּשְׁלֹשָׁה מְבוֹאוֹת שֶׁרְחוֹקִין זֶה מִזֶּה וּמַפְסִיק בֵּינֵיהֶם (ה) מָקוֹם הָאָסוּר בְּטִלְטוּל, (ו) מִפְּנֵי שֶׁדָּרִים שָׁם עַכּוּ״ם וְלֹא שָׂכְרוּ מֵהֶם רְשׁוּתָם: (ח) אֵינוֹ מוֹעִיל לָהֶם לְהִשְׁתַּתֵּף. יַחַד, אֶלָּא צְרִיכִין לְעָרֵב (ז) בְּכָל מָקוֹם וּמָקוֹם בִּפְנֵי עַצְמוֹ: (ט) בְּחָצֵר שֶׁבַּמָּבוֹי. רְצוֹנוֹ לוֹמַר, בְּאוֹתוֹ מָבוֹי שֶׁנִּשְׁתַּתְּפוּ בּוֹ, כְּדֵי שֶׁכָּל אֶחָד וְאֶחָד יוּכַל לְהָבִיא הָעֵרוּב אֶצְלוֹ, וְכָאן הֲרֵי אֲסוּרִין לְטַלְטֵל הָעֵרוּב וְלַהֲבִיאוֹ אֶצְלָן, אִם כֵּן אֵין שִׁתּוּפָן כְּאֶחָד. וּלְפִי זֶה הָא דְּכָתַב הַמְחַבֵּר וְדַלְתוֹת וְכוּ׳ נְעוּלִין בַּלַּיְלָה (ס) לָאו דַּוְקָא, דַּאֲפִלּוּ בִּפְתוּחִין נַמִּי כֵּיוָן שֶׁמַּפְסִיק בֵּינֵיהֶם מָקוֹם הָאָסוּר שֶׁאֵין יְכוֹלִין לַהֲבִיאוֹ אֶצְלוֹ וְכַנַּ״ל בְּוַדַּאי לֹא מְהַנֵּי שִׁתּוּפָן [וְדִין זֶה מֻעְתָּק מִתְּשׁוּבַת הָרַשְׁבָּ״א (מכת״י סי׳ כח), וְאֶפְשָׁר דְּעֻבְדָּא הָוֵי הָתָם כֵּן בִּנְעוּלִין]. וּבְסֵפֶר בֵּית מֵאִיר יִשֵּׁב הַדְּבָרִים כִּפְשׁוּטָן, דַּאֲפִלּוּ בְּאֵין מַפְסִיק בֵּינֵיהֶם מָקוֹם הָאָסוּר בְּטִלְטוּל, כְּגוֹן שֶׁשָּׂכְרוּ הָרְשֻׁיּוֹת מִן הָעַכּוּ״ם שֶׁדָּר בָּאֶמְצַע וְתִקְּנוּ הַמְּבוֹאוֹת כַּדִּין, אַף עַל פִּי כֵן אִם הֵם רְחוֹקִין זֶה מִזֶּה וְדַלְתוֹתֵיהֶן נְעוּלוֹת בַּלַּיְלָה אֵין יְכוֹלִין לְהִשְׁתַּתֵּף יַחַד, דְּהַשִּׁתּוּף הוּא כְּדֵי לְחַבְּרָן בְּיַחַד, וְכָאן שֶׁהוּא בְּרִחוּק מָקוֹם וְגַם הַדְּלָתוֹת נְעוּלוֹת אֵין יְכוֹלִין לְהִתְחַבֵּר בְּיַחַד וְלֹא מִקְּרֵי שִׁתּוּף. וּמְסַיֵּם שָׁם בְּסֵפֶר בֵּית מֵאִיר דְּמִסְתַּבְּרָא דְּכָל זֶה הוּא דַּוְקָא (ט) אִם אֵין לָהֶם רְשׁוּת לִפְתֹּחַ הַדְּלָתוֹת בַּלַּיְלָה (מִטַּעַם הַמַּלְכוּת וְכַדּוֹמֶה), אֲבָל אִם הָרְשׁוּת בְּיָדָם לִפְתֹּחַ בְּכָל שָׁעָה שֶׁיִּרְצוּ, אֵין מִתְקַלְקֵל הַשִּׁתּוּף עַל יְדֵי הַנְּעִילָה: (י) וְאִם עֵרְבוּ בְּמָקוֹם אֶחָד. רְצוֹנוֹ לוֹמַר, שֶׁנִּשְׁתַּתְּפוּ. (י) וְקָאֵי עַל דִּבְרֵי הַמְחַבֵּר שֶׁהָיוּ הַיִּשְׂרְאֵלִים בִּמְקוֹמוֹת חֲלוּקִים [אַךְ זֶה (יא) לֹא מַיְרֵי לְגַמְרֵי בְּגַוְנֵי הַנַּ״ל בְּשֶׁהָיוּ הַדְּלָתוֹת נְעוּלוֹת אוֹ אֲפִלּוּ בְּצוּרַת הַפָּתַח בֵּינֵיהֶם, דְּאִם כֵּן עַל יְדֵי זֶה בְּוַדַּאי נִתְחַלֵּק רְשׁוּתָם, (יב) וַאֲפִלּוּ הָיָה לָהֶם דְּרִיסַת הָרֶגֶל עֲלֵיהֶם גַּם כֵּן אֵין יְכוֹלִין לֶאֱסֹר עֲלֵיהֶם כְּדִלְקַמָּן בְּסִימָן שצ״ב סָעִיף ו׳, אֶלָּא מַיְרֵי שֶׁלֹּא תִּקְּנוּ הַמְּבוֹאוֹת רַק בְּלָחִי וְקוֹרָה]: (יא) וְאֵין לָהֶם דְּרִיסַת הָרֶגֶל. פֵּרוּשׁ, אַף עַל גַּב שֶׁיֵּשׁ לָהֶם רְשׁוּת לַעֲבֹר דֶּרֶךְ שָׁם, מִכָּל מָקוֹם הוֹאִיל שֶׁיֵּשׁ לָהֶם דֶּרֶךְ אַחֵר לָצֵאת, כּוֹפִין אוֹתָן לַעֲבֹר דֶּרֶךְ שָׁם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב סִימָן שצ״ב סָעִיף ו׳ [מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ב)]. וְעַיֵּן בְּסֵפֶר בֵּית מֵאִיר בְּסִימָן שצ״ב (ס״ו הג״ה) מַה שֶּׁכָּתַב בָּזֶה: (יב) כְּמָבוֹי אֶחָד. דְּאִלּוּ בְּמָבוֹי אֶחָד (יג) כְּשֶׁרוֹצִים קְצָת מִן הַדָּיוֹרִין לְהִשְׁתַּתֵּף בִּפְנֵי עַצְמָם, צְרִיכִין לְהִתְחַלֵּק מִן הַשְּׁאָר בְּצוּרַת הַפָּתַח אוֹ עַל כָּל פָּנִים בִּשְׁנֵי פַסִּין, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּסִימָן שס״ג סָעִיף ל״א: (יג) בְּהֶקֵּף חוֹמָה אַחַת. וְצָרִיךְ עִיּוּן, (יד) דְּהָא קַיְמָא לָן בְּסִימָן שס״ג סָעִיף כ״ו (עַיֵּן שָׁם בְּמָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק כז)) דְּהֵיכִי דְּמֻקֶּפֶת חוֹמָה נֶחְשֶׁבֶת כְּחָצֵר שֶׁל רַבִּים, וְצָרִיךְ כָּל מָבוֹי לְהִתְחַלֵּק בְּצוּרַת הַפָּתַח (טו) אוֹ עַל כָּל פָּנִים בִּשְׁנֵי פַסִּין וְלֹא סַגִּי בְּלָחִי וְקוֹרָה: ג (יד) כְּכָל מִשְׁפְּטֵי וְכוּ׳. הַמְבֹאָר בְּסִימָן שס״ו, וְשִׁעוּרוֹ מְבֹאָר בְּסִימָן שס״ח סָעִיף ג׳, וְשֶׁאִשְׁתּוֹ מְעָרֶבֶת בִּשְׁבִילוֹ בְּסִימָן שס״ז, וְשֶׁמְּעָרְבִין שֶׁלֹּא לְדַעְתּוֹ גַּם כֵּן שָׁם, וְשֶׁקָּטָן יָכוֹל לִגְבּוֹתוֹ בְּסִימָן שס״ו סָעִיף ג׳, וְשֶׁאֶחָד יָכוֹל לְזַכּוֹת לְכֻלָּם שָׁם סָעִיף ט׳, וְשֶׁאִם הָיוּ שֻׁתָּפִין אֵין צְרִיכִין לְעָרֵב שָׁם סָעִיף י״א בַּהַגָּ״הּ: (טו) לָזֶה בְּיַיִן וְלָזֶה בְּשֶׁמֶן. רְצוֹנוֹ לוֹמַר, אַף עַל פִּי שֶׁהֵן שְׁנֵי מִינֵי מַשְׁקֶה, אֲפִלּוּ הָכִי כֵּיוָן שֶׁהֵם בִּכְלִי אֶחָד נִקְרָא שִׁתּוּף אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא הֻנְּחוּ שָׁם לְשֵׁם שִׁתּוּף: (טז) בִּכְלִי אֶחָד. רְצוֹנוֹ לוֹמַר, סְחוֹרָה שֶׁל כָּל (טז) הַשְּׁלֹשָׁה שֻׁתָּפִין, אֲבָל בִּשְׁנֵי כֵלִים,

בֵּאוּר הֲלָכָה

וּכְמוֹ הַבַּיִת שֶׁמַּנִּיחִין בּוֹ הָעֵרוּב לְעִנְיַן עֵרוּבֵי חֲצֵרוֹת לְעֵיל בְּסִימָן שס״ו סָעִיף ג׳:

* **וְאֵין צָרִיךְ לִתְּנוֹ בְּבַיִת וְכוּ׳. מִלָּשׁוֹן זֶה מַשְׁמַע דְּיָכוֹל לִתֵּן שִׁתּוּף בְּבַיִת,** וְכֵן מוּכָח מֵהָרַמְבַּ״ם בְּהִלְכוֹתָיו פֶּרֶק א׳ מֵעֵרוּבִין (הי״ז), וְכֵן הוּא גַּם כֵּן דַּעַת רַשׁ״י (עג: ד״ה מסובין בחצר) וְהָרַשְׁבָּ״א (עג: ד״ה כאן) וְהָרַאֲבַ״ד (שם), וְכֵן מַשְׁמַע דַּעַת הָרֹא״ש (פ״ח סי׳ ו) וּכְמוֹ שֶׁכָּתַב בְּבֵית יוֹסֵף (ד״ה ומפני שאינו), וּדְלֹא כְּדַעַת הַתּוֹסָפוֹת (עב. ד״ה בפת) שֶׁמְּצַדְּדִין דְּשִׁתּוּף הוּא דַּוְקָא בְּחָצֵר וְלֹא בְּבַיִת:

ג * **לָזֶה בְּיַיִן וּלָזֶה בְּשֶׁמֶן. עַיֵּן מִשְׁנָה בְּרוּרָה** (ס״ק טז) **מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ דְּרַבִּים חוֹלְקִים עַל שִׁיטַת הַטּוּר שֶׁהֵם דִּבְרֵי הָרַמָּ״א בָּכָאן, וְכֵן מָצָאתִי לְבַעַל גְּאוֹן יַעֲקֹב** (עא. ד״ה אמר) **שֶׁהִסְכִּים לְדַעַת הַחוֹלְקִים, וְכָתַב שָׁם עוֹד דְּמִסְתַּבְּרָא דְּלָאו דַּוְקָא יַיִן וְשֶׁמֶן דְּלֹא, אֶלָּא אֲפִלּוּ מִין אֶחָד דְּלֹא מִתְעָרְבֵי אַהֲדָדֵי, כְּגוֹן בְּהָיָה שֻׁתָּף לָזֶה בְּפַת וְלָזֶה בְּפַת גַּם כֵּן לֹא מִצְטָרְפִי לְהִפָּטֵר מִשִּׁתּוּפֵי מְבוֹאוֹת [אִם לֹא שֶׁהָיוּ כֻּלָּם שֻׁתָּפִין בַּכִּכָּר],** וְלֹא כָתְבוּ הַפּוֹסְקִים דִּבְמִין אֶחָד אֵין צְרִיכִין לְעָרֵב אֶלָּא בִּכְגוֹן מַשְׁקִין דִּמְעָרְבִי בְּיַחַד וְלֹא בָּאֳכָלִין שֶׁאֵינָם מִתְעָרְבִים, וְאַף עַל גַּב דִּכְשֶׁמִּשְׁתַּתְּפִים בָּאֳכָלִים בְּוַדַּאי מְהַנֵּי וַאֲפִלּוּ בְּכַמָּה מִינֵי אֳכָלִים, וְכַמְבֹאָר בְּסָעִיף ד׳, הַיְנוּ הֵיכִי שֶׁהֵם מַנִּיחִים לְשֵׁם שִׁתּוּף, אֲבָל הָכָא דְּלֹא נִתְכַּוְּנוּ לָזֶה אֶלָּא שֶׁנִּשְׁתַּתְּפוּ לְשֵׁם סְחוֹרָה בְּעָלְמָא, לֹא מְהַנֵּי אֶלָּא בִּכְגוֹן מִינֵי מַשְׁקִין שֶׁמִּתְעָרְבִין בַּהֲדָדֵי, וַאֲפִלּוּ לְדַעַת הַטּוּר דְּיַיִן וְשֶׁמֶן גַּם כֵּן מְהַנֵּי בִּכְלִי אֶחָד, שֶׁאֵנֵי הָתָם דְּאַף עַל גַּב דִּשְׁנֵי מִינִים הֵם, עַל כָּל פָּנִים מִתְעָרְבִי [וּכְרַבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי דְּאָמַר שְׁנֵיהֶם חִבּוּרִים זֶה לָזֶה וְאִם נָגַע טְבוּל יוֹם בַּיַּיִן פָּסַל הַשֶּׁמֶן], וְלֹא

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(ג) רַשׁ״י (עא: ד״ה ואם רצו): (ד) גְּמָרָא (סוכה ג:) וְרַשׁ״י (ד״ה דלא גרע) עַיֵּן שָׁם: ב (ה) כֵּן כָּתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק״א) וְשֻׁלְחָן עֲצֵי שִׁטִּים (סי׳ ד סוס״ה) וְהַגְּרַ״ז (ס״ב), וְכֵן מוּכָח מִבַּאוּר הַגְּרָ״א שֶׁהוּא מְפָרֵשׁ כֵּן: (ו) **וְהוּא הַדִּין אִם הַמְּבוֹאוֹת שֶׁבָּאֶמְצַע אֵין מְתֻקָּן בְּלָחִי וְצוּרַת הַפָּתַח כַּדִּין:** (ז) אֵלִיָּה רַבָּה (סק״ב): (ס) פְּרִי מְגָדִים (א״א סק״א) וְהַגְּרָ״א (ד״ה ודלתות): (ט) וַאֲפִלּוּ בְּאֹפֶן זֶה מְפַקְפֵּק גַּם כֵּן שָׁם עַל הָרַשְׁבָּ״א, עַיֵּן שָׁם: (י) הַגְּרָ״א (ד״ה ואם עירבו): (יא) מַאֲמַר מָרְדְּכַי (סק״ב): (יב) מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ב): (יג) מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ג): (יד) זֶה נִרְמַז בַּקַּשְׁיָא הַשְּׁנִיָּה שֶׁל מָגֵן אַבְרָהָם (שם): (טו) וְלֹא נוּכַל לוֹמַר דְּאַיְירֵי בְּשֶׁעָשׂוּ שְׁנֵי פַסִּין בְּסוֹף כָּל מָבוֹי, דְּאִם כֵּן מַהוּ זֶה שֶׁסִּיַּם אֵין כָּל הָעִיר חֲשׁוּבָה כְּמָבוֹי אֶחָד, אֲפִלּוּ בְּמָבוֹי אֶחָד גַּם כֵּן מְהַנֵּי שְׁנֵי פַסִּין וְכַנַּ״ל בְּסִימָן שס״ג סָעִיף ל״א, וְגַם אֲפִלּוּ הָיָה לָהֶם דְּרִיסַת הָרֶגֶל עֲלֵיהֶן גַּם כֵּן אֵין יְכוֹלִין לֶאֱסֹר עֲלֵיהֶן [כֵּן מוּכָח מִמָּגֵן אַבְרָהָם סָעִיף קָטָן ג׳ שֶׁהֵבִיא רְאָיָה לְעִנְיַן דְּרִיסַת הָרֶגֶל מִסִּימָן שצ״ב סָעִיף ו׳ וְשָׁם מְבֹאָר דְּהוּא הַדִּין בִּשְׁנֵי פַסִּין]. וּבְתוֹסֶפֶת שַׁבָּת (סק״ז) הֵבִיא שֶׁבַּהֲלָכָה בְּרוּרָה (סק״ב) מְיַשֵּׁב לְקַשְׁיַת הַמָּגֵן אַבְרָהָם וְאֵין סִפְרוֹ בְּיָדִי, וְלַעֲנִיּוּת דַּעְתִּי לְפִי מַה שֶּׁבַּאַרְנוּ הַקַּשְׁיָא, קַשְׁיָא גְּדוֹלָה הִיא עַל הָרַמָּ״א: ג (טז) כֵּן מְבֹאָר בְּכַמָּה פּוֹסְקִים דַּאֲפִלּוּ לָזֶה בְּיַיִן וְלָזֶה בְּיַיִן צְרִיכִין גַּם כֵּן שֶׁיִּהְיֶה מֻנָּח שֶׁל כֻּלָּם בִּכְלִי אֶחָד:

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah